

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

TEATR „ODEON“

TYLKO 4 DNI

Od soboty 8-go do wtorku 11-go Marca 1924 roku.

TYLKO 4 DNI

NAJPOTĘŻNIEJSZE DZIEŁO W HISTORJI KINA!

2-gi CYKL sensacyjno-kryminalnego romansu

TAJEMNICE PARYŻA

Eugenjusza Sue

— Dziś dalsze serje w 12-tu aktach. —

„Tajemnice Paryża“ jako powieść — miały 100,000,000 czytelników, jako film — mają 100,000,000 widzów.

W roli Maryni — przesłiczna **Huguetta Dulfos**. W roli Ludwiki Morel — urocza **Yvonna Sergyl**. Słynny **Georg Lannes** — jako Książę Rudolf. W pozostałych rolach — najwybitniejsi artyści Francji. Główny reżyser — realizator **HARLES BURGUET**.

Streszczenie w specjalnych ilustrowanych programach.

Początek o 5-ej, 7-ej i 9-ej wieczorem.

ANONS: 3-i i ostatni cykl „Tajemnic Paryża“ w 12 aktach — ukaże się w następnym programie.

Krok naprzód.

Uchwalenie przez Sejm ustawy o „ochronie najemców“ ma na celu zmianę panujących w Polsce, a wyrosłych na podstawie dotychczas obowiązującego dekrety rządu Moraczewskiego z grudnia 1918 roku, stosunków. Dekret ten popularnie zwany „ochroną lokatorów“ przetrwał w niezmiętej formie aż do tego czasu. Wydanie dekretu było spowodowane dość krytyczną wówczas sytuacją mieszkaniową — szczególnie w Warszawie, dokąd napływały wciąż niezliczone fale emigracji z Bolszewji. Charakterystyczną cechą dekretu rządu Moraczewskiego jest jego radykalizm i jednostronność — cechy właściwe wszystkim poczynaniom socjalistycznym.

Jakkolwiek w danej chwili rzeczywistość istniała konieczność ustawowego uregulowania stosunków i zapobieżenia nadmiernemu wzrostowi, któremu pole dawała chwilowa sytuacja, to jednak sposób rozstrzygnięcia sprawy w następstwach swoich okazał się w wielu kierunkach nader szkodliwy dla całokształtu życia w kraju.

Zahamowanie naturalnego rozwoju życiowego w stosunkach, niezmiennie określenie cyfrowej wysokości stawek komornego, bez względu na wartość waluty i t. d. wywołało skutek odwrotny do zamierzonego. Głód mieszkaniowy nie tylko nie został zaspokojony, ale wprost przeciwnie — wzrastał coraz bardziej. Ruch budowlany ożywiony tak silnie w dobie, bezpośrednio poprzedzającej wybuch wojny, zahamowany przez lata wojenne, nie tylko nie mógł odżyć lecz coraz bardziej zamierał, gdy tymczasem potrzeba nowych domów w nowych warunkach politycznych, wobec całego szeregu nowopowstałych instytucji państwowych i społecznych w niepodległej Polsce tembardziej jeszcze wzrastała z dnia na dzień. Nie będziemy się już zagłębiali w skutki następujące w przemysle budowlanym, które są niemiernie dotkliwe tak z punktu widzenia ekonomicznego, jak i socjalnego.

Ostremsm swem dekret Moraczewskiego dotknął też gminy miejskie, które z podatku mieszkaniowego pokrywały znaczną część swego budżetu; dalej do skut-

ków zaliczyć trzeba też szereg ruin drobnymi właścicielami sum hipotecyjnych, najczęściej ludźmi starszymi, czerpiących swe środki utrzymania jedynie z procentów od tych sum. Na te dotychczasowe ustawy powstał też zakażający całą moralność publiczną handel mieszkaniowy, dostarczający dochodu całemu szeregowi spekulatorów i wreszcie wyzysk t. zw. sublokatorów.

Ustawie uchwalonej w końcu ub. tygodnia Sejm stanął na stanowisku, że jednak zupełne zniesienie ochrony lokatorów jest chwilowo wobec braku mieszkań rzeczą nieaktualną spowodowałoby to bowiem rozpatanie wyzysku mieszkaniowego. Dla tego też ustawa nie wprowadza wolności umów poniżej 4 pokoiów. Stawki komornego zostają podwyższone, a za podstawę obliczeniową przyjęto wysokość komornego w złocie z czerwca r. 1914. Na tej podstawie stawki w I kwartale b. r. wywołać będą od 5 do 50 pr. przedwojennej normy i co kwartał wzrastać będą o 4 proc., a od 1 stycznia 1925 r. o 6 proc. W ten sposób stopniowo komorne dojdzie do norm przedwojennych.

Ustawa omawiana niewątpliwie posiada wiele wad i nie rozwiązuje jeszcze istniejącej wciąż kwestji kryzysu mieszkaniowego, mimo to jednak należy uważać ją za pewien krok naprzód w ewolucji, zmierzającej do powrotu do stosunków przedwojennych. Rozwiązanie kwestji mieszkaniowej nastąpi dopiero wtedy gdy w dostatecznej mierze — rozwinię się ruch budowlany i podaź mieszkańców dorówna popytowi. Chodzi więc przedewszystkiem o umożliwienie ruchu budowlanego — i to powinno być celem ustawy w pierwszym rzędzie.

O ustawę rozgrywała się w Sejmie walka bardzo ożywiona, o czem może świadczyć liczba około 200 poprawek, nad którymi głosowała Izba. Walczyła tu przedewszystkiem demagogia — stronnictwo lewicowych z poglądami zdrowymi na zagadnienia życia społecznego.

Jeżeli chodzi o motywy walki uprawianej o ustawę, to warto podnieść i to również, że dotychczasowy stan był polityczny dla żydów. Żydzi to bowiem wykupili bardzo dużo domów w miastach polskich z rąk właścicieli chrześcijan, nie mogących przetrzymać okresu nierentow-

ności domów. Miasta zatem w b. Królestwie i w Małopolsce znalazły się tym s. osobem prawie w wyłącznej większości w rękach żydów.

Reasumując uwagi powyższe, stwierdzić musimy, że pomimo licznych wad, które w praktyce się dadzą odczuć, ustawa posiada poważne zalety. — Przedewszystkiem wprowadza jasną sytuację w

stosunkach mieszkaniowych i reguluje je prawnie, usuwając częściowo panujący obecnie w tej dziedzinie chaos, zmierzając do pobudzenia ruchu budowlanego i jest etapem w ogólnym dążeniu do wprowadzenia całokształtu życia na tory naturalnego, normalnego rozwoju, jaki panował w dobie przedwojennej. Z. M.

Stabilizacja marki polskiej niebawem zostanie osiągnięta

Warszawa. W dniu 1 lutego w chwili zaprzestania druku banknotów zadłużenie skarbu państwa w P. K. K. P. wyniosło 291.700 miliardów mk. W ciągu miesiąca lutego obieg banknotów powiększył się i zamknął się w dniu 28 lutego sumą 516.936 miliardów marek. Związkony ten obieg został jednak w zupełności zabezpieczony przez powiększenie portfela wekslowego w P. K. K. P. do

55.374 miliardów, pożyczek terminowych do 849 miliardów, pożyczek pod zastaw towarów do 29.982 miljardy, otwartego kredytu do 53 miliardów, oraz przez dalszy zakup walut obcych i kruszców. — Niedrukowanie marki na potrzeby skarbu i pełne pokrycie emitowanych na potrzeby gospodarcze znaków obiegowych przyczynia się do utrwalenia stabilizacji marki polskiej mimo zwiększonego obiegu.

Interesy gospodarcze Polski

Posel Skirmunt o najważniejszych zagadnieniach naszej polityki zagranicznej.

Warszawa. W jednym z wywiadów poseł Skirmunt oświadczył się za ustanowieniem przy Lidze Narodów stałego delegata rządu polskiego. Pełnienie funkcji przy Lidze przez ministra Skirmunta odbija się zbyt ujemnie na pracy jego, prowadzonej w Londynie.

W sprawie Klajpedy minister Skirmunt oświadczył, że Polska stoi bezwzględnie na gruncie statutu autonomicznego Klajpedy, ustalonego przez Radę ambasadorów.

Co do sprawy Jaworzyny, to poseł Skirmunt jako delegat w Lidze Narodów będzie domagał się uwzględnienia interesów gospodarczych spornego terytorium, które stanowczo domaga się włączenia Jaworzyny w granice Rzeczypospolitej. Pracę w tym kierunku ułatwi niewątpliwie orzeczenie komisji delimitacyjnej, które idzie na ośm po myśli naszych żądań i wymagań. Minister Skirmunt proponuje też Radzie Ligi, ażeby przed powzięciem

ostatecznego postanowienia wysłuchała członków komisji delimitacyjnej jako ekspertów. Nareszcie nasze czynniki narodowe zrozumiały znaczenie orzeczenia komisji delimitacyjnej z dn. 11 lutego b. r., które min. Zamoyński w tak niesłychanie lekceważący sposób potraktował. W sprawie tej zabierały liczne organy prasy niejednokrotnie głos, a nawet poddały tekst orzeczenia komisji delimitacyjnej. Mimo to p. min. Zamoyński orzekł, że sprawa Jaworzyny jest przegrana. Obecnie enuncjacje p. Skirmunta dowodzą, że u nowych czynników rządowych zapanowało pewne otrzymanie i narwół od pesymizmu.

Posel Skirmunt zapytany wreszcie o nastroje polityków angielskich w stosunku do Polski oświadczył, że może z zadowoleniem stwierdzić, iż przychylności w stosunku do Polski zdaje się być coraz to widoczniejsza.

NAWRÓCONY

Powieść historyczna

Tymczasem przed gospodą coraz więcej gromadziło się mieszczan, którzy ciekawo byli obejrzać zblaskających pana kasztelana krakowskiego i wypytać się o szczególne znaki po których łaciej byłoby poznać zbiegów. Kasztelanę jednak nie widzieli na oczy dziewczki, Przybłądę zaś lubo znali, cóż o nim szczególniejszego mogli powiedzieć? Junak krasny, jak wie lu innych.

— A jakże on się nosił, w jakim się stroju wydawał? — boć wiadomo, że szatki wybudają człowieka — pytał natrętnie dziad barczysty.

— Spójrzcie baczenie na nas, podobne na nim były szaty — opędzali się kasztelanę.

— A może zęba jednego, albo dwóch nie miał? może gębę miał rozciętą z tej lub innej strony? może zycem patrzył, albo utykał na nogę? — ciągnął uparty dziad!

— Drabie, ruszaj precz od nas!... Nie ma gniewu, gdzie jest do zarobienia dziesięć srebrnych grzywn!

— Nie zarobisz, choćbyś drugie tyle urosł. Nie dla psa kiebasa.

— Zobaczymy... Jestem na śladzie i po nim w trop pójść zaczął się dziad.

— Szczęść, Boże! — śmiali się kasz-

telanęcy.

— Bóg zapłać!

Dziad wyszedł z gospody i skierował kroki wprost do domu rajcy Macieja z Maciejowic. Odjechała kasztelanę, nie nie-sprawiwszy. Natomiast wieść o hojnej nagrodzie za dostawienie kasztelanowi zbiegłej dziewczki z rycerzem z grodu sandomierskiego rozlała się na przedmieścia, a stąd objęła szeroko, jako podsypane wichrem płomienie, osady, sioła, wioski tołwariki. Dzień w dzień alarmowano wojta i ławników. Głupi ludzie aż z za Opawta, Chmielnika, Wiślicy, Szkalbierza... urządzali naganki, tropili, kępowali powróśli młode dziewczki, młodych chłopaków, przybranych z rycerska i pedzili na rynek do wieńnicy sandomierskiej. Tym kształtem znalazło się sto Hanek, sto Przybłądów, tak, że starsi miasta zrazu rozłoszczęli, potem poczeli się śmiać, aże im się boki trzęsły z onych Hanek, Przybłądów, jakbydy patrzyli na figle misterne najucieszniejszych wesółków. Krotochwile te jednak miały i smutne, a nawet krwawe strony. Owe Hanki przyprowadzono potłuczone, Przybłądów zaś, którzy się ostro stawali i nie dali się brać, objano na kwasne jabłko.

W całej ziemi sandomierskiej rodzicielom poczęły ginąć córki i synowie dorodni, jak gdyby je wyłamywał niewidzialny zagon tatarski. Zdarzyło się nawet nieszczęście wielkie, bo zaczęto jednemu szlachlicowi, co na łanach

własnych siedział pod Koprzynicą, uśmierconu z łuku w biały dzień dziewczkę, do której już dziewczosłygi chodziły: Nieszczęsty rodzic straszna sobie sprawiedliwość uczynił, skrzyknął licznych powinowatych, kumów, krewnych stryjków i podejrzanych o zabójstwo kmięci w pteń szablami wyciął, a pojmanych żywcem, sposobem niemieckim wymyślnie mękami dusze wyptaszał. Za tę zemstę okrutną nastąpił odwet jeszcze krwawszy. Posypały się skargi gardłowe do grodów, a nawet do sądów królewskich.

Zatrwożeni starsi miasta Sandomierza, chcąc zniszczyć do korzenia przyczynę zwrzenia pospółstwa i zatargów rozgłosili, że zbiegła Hanka oraz Przybłąda znaleźli się i odesłani zostali we dle prawa do kasztelu pana krakowskiego. Ludzie się uspokoiłi, lecz radziecy tym sposobem nawarzyli sobie nowej kaszy.

Kiedy zmyślona ta pogłoska dotarła do Alberty, niedobra kobieta aż poczerwieniała z wielkiej uciechy i jak dziecko klaskała w białe dłonie. Po opowianiu nadmiernych wzruszeń wspaniałym przywołała do siebie pachołka i kazała mu w te pędy biec i sprowadzić do komnaty Mściława. Uległy małżonek niebawem się zjawił.

— Nareszcie — wołała z daleka, na reszcie przewrotną dziewczkę oddał Bóg w nasze ręce! Słyszałeś? Rajcowie san domierscy zwołili ptaszka.

— Po toś mnie wzywała? Przedwczesna radość!...

— A to czemu?

— Bo to, co ludzie mówią, nie zgadza się z prawdą, kupy się nie trzyma. Przedajnego Przybłądę ścierwo samą kaszpała nogami, a potem poświętowała nie części psy pożarły, skądże teraz san domierscy mogli go uciąpić z Hanką? Falsz!

— Kadub był, głowy nie znalazłono — odparła niewiasta. — Obmierzy, Tatarzyn zmyślił zdradziecko całą opowieść. Gardło dam, że to nie były zwłoki Przybłądę. Haniebnie wyprawdzono nas w pole!

Zapalony Mściław począł się niecierpliwie, gdyż urojenie Alberty przedchodziła wszelką imaginację. Lecz przebiegł kto jak kto, on Mściław, mylił się nie mógł. Znał Przybłądę z każdej bliżni na ciele, z ubioru, postawy...

— Pleciez, jako we śnie, trzy po trzy, ot, co!

Uparta jednak niewiasta przekonała się nie dała. Przeciwnie, argumentowała tak zawzięcie, aż wreszcie Mściław ustąpił jako pokonany.

— Ale z tymi zuchami — poczęła z innej beczki—co przyprowadzą wstęzną dziewczkę oraz tego łotrą i upominać się będą o nagrodę, trzeba też sprawić się gładko...

— Jakto rozumiesz?

— Przyjąć godnie, miłodem mocnym spoić, a potem do wieży dolnej rzucić, niech tam zgniją! Nie wątpię, że zdradcy Przybłądę uczę godną zgątujesz na wystruganym pafu.

(D. c. n.)

Teatr „NOWY”

Program od piątku 7-go do niedzieli 9-go marca r. b.

Tylko 3 dni!

Z powodu długości obrazu ostatni seans o 9-ej wiecz.

Wielkie arcydzieło filmowe p. t.

Tragiczne dzieje Marji Antoniny

ofiary wielkiej rewolucji z czasów Ludwika XVI w 7-miu wielkich aktach.

Obraz ten przedstawia przeszłość Francji i życie dworskie jak również momenty kiedy z usmiechem na ustach umierali na szafocie członkowie Wersalskiego dworu i starej rodowej arystokracji.

W rolach głównych niezrównana **DIANA KARENNE**.

Film ten ilustrujący dzieje Marji Antoniny, ze względu na swą artystyczną wartość poruszył żywo opinię Zachodu a ostatnio zaś był podziwiany w Anglii.

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie

Nocne dyżury lekarzy akuszerów.
7-go Marca r. b.
Dr. Grubwald Panny Marji 30.
8-go Marca r. b.
Dr. Kahl ul. Dąbrowieckie o 5.
Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
7-go Marca r. b.
Dr. Tomaszewski Panny Marji 60
8-go Marca r. b.
Dr. Bogucki ul. Dąbrowieckiego Nr. 6

Dr. M. ROSEN

Choroby skórne i weneryczne
II Aleja 41 II piętro front.
Przyjmuje od 9-ej—12-ej i od 8-ej—7-ej po poł.

Lekarz-Dentysta

Michał Grejniec

ulica Panny Marji (I Aleja) nr. 10.
TELEFON Nr. 950.
Przyjmuje codziennie od 9 i od 3—7 wiecz. dla członków Kasy Chorych i Urzęd. Państw. srodkiem ustępowia.

Lekarz-Dentysta

Henryk Lejzerowicz

Przyjmuje codziennie od 9-7 wiecz. bez przerwy w gabinetach ul. Włocławskiej 8 w sąsiedztwie Kasy Chorych.
Podstawę i gipsowanie Kasy Chorych jak również urzędniczo państwowe torzysztwa i najnowszymi sposobami leczenia.

WYNAJMUJE

KARETY — POWOZY — BRYCZKI
Platformy do przewożenia mebli, wozy ciężarowe. Zwózka węgla, ziemi, gliny, piasku, cegły, cementu i wszelkie transporty.
Wzrostem ledem po cenach najniższych zabiera
Chrześcijański Przedsiębiorstwo Przewozowe
A. LÖWENHOF ul. HANDLOWA 4 (dawnej Działki)

Odmrożenie

Mięso (i krowie) i **„MROZOL”** leczy, koi rany, powstrzymuje od odmrózzenia.
— Sprzedają apteki i składnie apteczne. —

Obwieszczenie.

W myśl § 15 Rozporządzenia wykonawczego Ministra Spraw Wojskowych z dnia 11 IV 1922 r. (Dz. Ust. № 36 por. 310), podaje się do publicznej wiadomości, co następuje:

Wszyscy właściciele i posiadacze zwierząt pociagowych (osoby fizyczne i prawne) zamieszkałi na terenie m. Częstochowy, obowiązani są zgłosić posiadane zwierzęta pociagowe w Magistracie m. Częstochowy w Wydziale V przy ul. Dąbrowskiego № 10 Pokój № 7 w terminie od dnia 10-go Marca r. b. do dnia 24-go Marca r. b. włącznie. Każdy zgłaszający zwierze pociagowe winien obowiązkowo podać płeć, wiek, wzrost, masę i znamiona szczególne zwierzęcia.

Osoby podające przy spisie niezgodne ze stanem rzeczywistym szczególności, będą karane w drodze administracyjnej w myśl art. 28 ustawy z dn. 21 I 1922 r. (Dz. Ust. № 21 por. 166) grzywna do wysokości wartości zwierzęcia pociagowego, lub lub aresztem do 6 miesięcy.

MAGISTRAT.

Czytelniczkom naszym

polecamy zbawienny środek odmładzający **KREM RADIUM-LENOIR 72**, będący wynikiem długoletnich badań naukowych. Zmarszczki, piegę, węgry, liszaje znikają bezpowrotnie, a przy stałym użyciu tego preparatu cera zachowuje młodzieńczy wygląd oraz nieskazitelna białosć i delikatność. Przy nabywaniu unikać naśladownictw i żądać Kremu Radium tylko firmy **Lenoir 72**. Zaznaczamy również, że najidealniejszym, najsuubtelniejszym i zupełnie nieszkodliwym jest jedynie **PUDER RADIUM-LENOIR 72**. Do nabycia w skł. aptecz.: Orła, Popławskiego, Klimkiewicza, Ordoña, Zębika i innych.

JEDYNY CHRZEŚCJAŃSKI KANTOR PRZEWOZOWY

Józefa Kossowskiego

w CZĘSTOCHOWIE.
ul. św. Stanisława Nr. 5, 6m. własny, tel. 498.
„Egzystujący od roku 1905-go”
WYNAJMUJE:
Landa, Karety, Powozy, Bryczki, Platformy do przewożenia mebli, oraz wozy ciężarowe po cenach konkurencyjnych, o czem ma zaszczyt zaimadomić Sz. Klijentę.
— Obsługa solidna i szybka. —

Książki wekslowe

posiada na składzie
DRUKARNIA
F. D. Wilkoszewskiego
II ALEJA Nr. 35.

Choroby piersiowe

leczy
Balsam Thioeolan Age
używa się za poradą lekarza
Sprzedają apteki i składnie apteczne
Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Okazyjnie

do sprzedania: duży, ładny gramofon z płytami i smowem w dobrym stanie II Aleja 28 Chyrczew.

Papier
pakowy okazyjnie na kilogramy lub na beke Wład. „Renoma” Kosciuszki 11 tel. 448.

Skradziono

notes, książkę wojskową i książkę Kasy Chorych węd, na imię Władysława Trąbkiego.

Znaleziony

klucze odebrać można w Adm. Gońca za twrotem kosztów ogłoszenia

Wydzierżawie

magiel z mieszkalniem lub sprzedam zaraz Wieluńska 54 w podwórzu.

„otrzebny
chłopiec do apteki zar. II Aleja 76.

Zgubiono

książkę wojskową i 3 dyplomy oraz metrykę urośnienia węd, na imię Józefa Langie

Ogród

warszawy chęć dzierżawic ul. Mińskiego 3 m. 9 front

Maszyna

Singera do sprzedania Krakowska 76 u. Soula.

Rołnik
kawaler z akademickim wykształceniem i praktyką posażnika posiada posiadłość w l-go gminie Łaska-węgielnicza do Adm. Gońca pod C.

KAWCJONOWANE

biuro
„RENOMA”
Kosciuszki 11 L. 448
Podstawę w kupie i sprzedaży domów, piety, majatku, gospodarstw, utworów kas diowych itp.
Ogłoszenia do wszystkich pism. Przemysł wszystkich pism. Adresce stan Główna redakcja Łaski Kapitulny wysyła lokal.